

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Стереотип

ЖАРИЯЛАНДЫ
30.11.2022СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/127247/>

Стереотип — бұл адамдардың белгілі бір әлеуметтік топтардың немесе жеке тұлғалардың нені білдіретіні туралы бар ойы, әсіресе бұл қате түсінік болса. «Стереотип» терминімен байланысты басқа терминдер — «преджума» және «клише». Термин грек тілінен шыққан: stereos қатты немесе қатты дегенді білдіреді, ал typos — із, нақышталған немесе мөрленген дегенді білдіреді. Бұл термин алғаш рет баспа өндірісінде қолданылды. Қазіргі ағылшын тілінде бұл термин алғаш рет 1850 жылы қолданылған, ол «өзгеріссіз сақталған сурет» дегенді білдіреді.

Стереотиптер топтардың алдын ала болжауға негізделген стандартталған және жеңілдетілген бейнелері болғандықтан, олар объективті фактілерден емес, субъективті және жиі тексерілмейтін пікірлерден туындайды. Әлеуметтанушы Чарльз Э.Херст айтқандай: «Стереотиптердің пайда болу себептерінің бірі – адамдардың басқа нәсілдік және этникалық топтардың адамдарымен жеке, нақты тығыз қарым-қатынасының болмауы».

Стереотиптердің болуын адамдар топтарының басқа топтарға қарағанда позициясы бойынша қалыпты немесе жоғарырақ көру қажеттілігімен түсіндіруге болады. Сондықтан, стереотиптер негізсіз немқұрайлылықты немесе надандықты ақтау үшін және стереотиптік топтардағы адамдардың әртүрлі қызметке немесе салаларға кіруіне немесе жоғарылауына жол бермеу үшін пайдаланылуы мүмкін. Стереотиптік топтар әдетте стереотиптік топтарға деген көзқарастары мен мінез-құлқын қайта қарауды қаламайды.

Стереотиптер адамдарға теріс әсер етуі мүмкін. Бұған адамдардың дұрыс емес және бұрмаланған идеялары мен пікірлерінің қалыптасуы жатады. Стереотиптерді айыптау немесе адамдар туралы жалпы қате пікірлер жасау үшін де қолдануға болады. Кейбір

таптаурын адамдар ксенофобиялық немесе нәсілшілдік мінез-құлыққа әкелетін стереотиптік топпен эмоционалды сәйкестендіруден өздерін қауіпсіз сезінуі мүмкін. Ақырында, стереотиптіліктің тағы бір ауыр салдары стереотипті адамдар бастан кешіруі мүмкін және олардың мінез-құлқын бұзуы мүмкін қорлау сезімі болып табылады.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.